

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/90/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619201474
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8619201474.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. K. F., narodenej XX. Z. XXXX, K., E. XXXX/XX, zastúpenú advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Nám. SNP 7, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Orange Slovensko a. s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-2C/36/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2023 sp. zn. 18Co/35/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2023 sp. zn. 18Co/35/2022 v dovolaní napadnutej časti o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobkyni proti žalovanej v rozsahu 100 % zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník, v súčasnosti Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 25. októbra 2021 č. k. 2C/36/2019 - 129 rozhodol tak, že žalovaná bola povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.175 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.), vo zvyšku žalobu zamietol (II.), žalovaná bola povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (III.). O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že ich priznal žalobcovi proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože žalobca bol úspešný a výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. apríla 2023 sp. zn. 18Co/35/2022 potvrdil prvoinštančný rozsudok v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur a v prevyšujúcej časti ho zmenil tak, že žalobu zamietol (I.) a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 % (II.). Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci a dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 2.175 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom

případe nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patří medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny. Dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, činnosť žalovanej nevykazovala znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jej prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť bola podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným postavením žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie vo výroku I. z uvedeného dôvodu zmenil na sumu 500 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol

2.1. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu, s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažovať žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobkyňa bola, čo sa týka základu nároku, plne úspešná, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy bolo v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako bolo uvedené, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku a preto žalobkyni priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Vo vzťahu k požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd poukázal na to, že výška úkonu právnej služby vychádza z prisúdenej sumy, teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 500 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 34,86 eura. S poukazom na uvedenú skutočnosť preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácii § 257 CSP v danom prípade, vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu či jej podnikanie. Každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu si musí byť vedomá skutočností, že v prípade neúspechu bude niesť trovy konania. V prejednávanej veci nebolo dôvodné upustiť od tejto zásady.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu trov (celého) konania voči žalovanej v rozsahu 100 % podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila § 420 písm. f) CSP. Mala za to, že rozhodovanie o trovách konania je neodmysliteľnou súčasťou civilného sporového konania a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, časť z nej odignoroval a to v tak zásadnej miere, že takýmto nesprávnym postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Dovolateľka poukázala na to, že aj keď rozhodnutie o výške plnenia (peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy) závisí od úvahy súdu, bolo nevyhnutné, aby aj žalobkyňa niesla nejakú zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprimeraných nárokov a to práve s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa žalobou požadovala sumu 5.000 eur, avšak súdom jej bola priznaná desaťnásobne nižšia suma. Dovolateľka zdôraznila, že žaloba a konanie je identické s ďalšími 166 skutkovo a právne identickými konaniami, opakoval sa veľký počet úkonov pri ktorých podanie na súd vyžadovalo len zmenu mena, bydliska, dátumu narodenia žalobcu, spisovej značky a dátum podania. Odvolací súd sa však s argumentáciou žalovanej vo svojom rozhodnutí nezaoberal, v rozhodnutí absentuje akékoľvek odôvodnenie prečo túto argumentáciu považoval za nesprávnu, resp. neaplikovateľnú. Dovolateľka tiež poukázala na skutočnosť, že vo výroku o náhrade trov konania absentuje, že táto náhrada sa priznáva len z prisúdenej sumy tak, ako je uvedené v odôvodnení rozhodnutia. Výrok rozhodnutia o trovách konania dovolaním napadnutého rozhodnutia bol jednoznačne

v rozpore s odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vyhodnotil pomer úspechu žalobcu pri posudzovaní otázky vzniku nároku žalobcu na náhradu trov konania tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak iba z prísúdenej sumy. Takéto vyhodnotenia úspechu žalobkyne v spore bolo potom určujúce pre rozhodnutie o otázke vzniku nároku na náhradu trov konania a jeho rozsahu podľa § 255 CSP. Takéto rozhodnutie v časti výroku rozhodnutia o trovách konania bolo potom v rámci právneho názoru odvolacieho súdu uvedeného v odôvodnení dovolaním napadnutého rozsudku pri určovaní výšky trov konania súdom prvej inštancie aj nevykonateľné. Dovolateľka preto navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu v jeho výroku II., ktorým priznal žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100 % zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadrila aj žalobkyňa, ktorá uviedla, že dovolanie žalovanej považuje za neprípustné, nakoľko napadnutý výrok o trovách konania nemôže byť považovaný za rozhodnutie vo veci samej a je otázne či môže byť považovaný za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, a teda či môže byť predmetom dovolacieho prieskumu. Dovolanie žalovanej žalobkyňa považovala aj za nedôvodné. Konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou sumou peňažnej náhrady a výškou trov konania bolo bez právneho významu a rovnako bolo bez právneho významu konštatovanie žalovanej o nevyhnutnosti žalobkyne niesť zodpovednosť za výsledok sporu. Nedôvodnú tiež považovala argumentáciu žalovanej aj v časti o opakujúcich sa a obsahovo rovnakých úkonoch, keďže práve žalovaná je ich účastníčkou (stranou v konaní) vo viacerých súdnych konaniach s identickým skutkovým aj právnym základom. Žalobkyňa zároveň poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24. mája 2022 sp. zn. II. ÚS 233/2022, kde ústavná sťažnosť žalovanej bola odmietnutá z dôvodu, že pokiaľ príslušný súd skonštatoval zásah do osobnostných práv, mal žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu; z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa žiadala, aby dovolací súd dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, prípadne podľa § 448 CSP zamietol.

5. Žalovaná k podanému vyjadreniu žalobkyne uviedla, že na podanom dovolaní v celom rozsahu zotrvala.

6. K podanému vyjadreniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá aj naďalej považuje dovolanie žalovanej proti výroku o trovách konania za nedôvodné.

7. K ďalšiemu vyjadreniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná, kde opätovne uviedla, že zotrváva na svojom podanom dovolaní.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a nedostatočné odôvodnenie v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania, ako aj nevysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolaní.

11. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa

konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

12. Ústavný súd už v uznesení č. k. I. ÚS 387/2019-26 zo 17. septembra 2019 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyslovil, že podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

13. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval aj dovolací súd v uznesení Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021 sp. zn. IVObd/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania vád zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým dovolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. Obdobný názor vyslovil aj v ďalších svojich rozhodnutiach (4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

14. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď dovolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Podľa § 387 ods. 3 veta druhá CSP dovolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

17. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

17.1. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie

povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

17.2. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

18. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej uvádzaným k náhrade trov konania vyplýva konštatovanie, cit.: „O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku, plne úspešný, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten, ako bolo uvedené, sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku (v ostatnom pozri nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 399/2019 zo dňa 15. 04. 2020). Preto žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Odvolací súd v danom prípade priznal procesne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 % ako však vyplýva aj z komentára k týmto ustanoveniam ohľadom trov konania, výška úkonu právnej služby vychádza z prisúdenej sumy, teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 500,- eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 34,86 eura. S poukazom na uvedenú skutočnosť preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácii § 257 CSP v danom prípade, vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. Vzhľadom na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby aj na to, že v predchádzajúcom prípade jednalo sa o zastúpenie viacerých osôb, kedy sa odmena znižuje, výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu či jej podnikanie“.

18.1. V kontexte uvedeného je nepochybné, že aj napriek výslovnému príkazu v § 387 ods. 3 CSP vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, sa odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s kľúčovými tvrdeniami žalovanej v odvolaní a to ani v najvšeobecnejšej rovine. Uvedené platí predovšetkým o tých námietkach žalovanej, ktoré z pohľadu rešpektovania jej práva na spravodlivý proces možno označiť za hlavné a ktoré si vyžadovali špecifickú odpoveď. Išlo o argumentáciu, v rámci ktorej žalovaná v odvolaní oponovala tým, že žalobca bol v spore úspešný iba čiastočne (dokonca takmer minimálne, nakoľko sa žalobou domáhal priznania nemajetkovej ujmy 5 000 eur a bolo mu priznaných 500 eur) a taktiež, aby odvolací súd pri určovaní trov konania využil svoje moderačné právo podľa § 257 CSP. Žalovaná uviedla v odvolaní viacero relevantných dôvodov, prečo by mal odvolací súd, ak dôjde k záveru, že žalobcovi vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, ktoré spočívajú výhradne v trovách právneho zastúpenia, uplatniť svoje moderačné právo podľa 257 CSP: tieto dôvody spočívali v tom, že žalobca požadoval 5.000 eur, avšak súdom mu bola prisúdená suma desaťnásobne nižšia, že priznané trovy konania v skutkovom a právne identickom prípade C.. K. a ďalších 42 žalobcov, viac ako desaťnásobne prevyšujú právoplatne výšku priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy a že vyplatenie takejto sumy je neadekvátne, v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadou spravodlivosti, ktorú by súd mal v prvom rade sledovať; jedná sa o zneužitie inštitútu náhrady trov konania a dôvodom hodným osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu k priznaniu nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu v prospech žalobcu takisto úplne ignoruje skutočnosti uvádzané žalovanou v odvolaní, že ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, je možné označiť situáciu za výnimočnú, odôvodňujúcu aplikáciu

ustanovenia § 257 CSP. Vzhľadom na počet žalobcov (43) tak bude na účet právneho zástupcu žalobcov poukázaná len v prípade žaloby žalobcu C.. K. a ďalších 42 žalobcov suma 50.877, 60 eura. Takáto suma je neadekvátne, v rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so zásadou spravodlivosti, ktorú by súd mal v prvom rade sledovať. V tejto súvislosti žalovaná poukázala aj na to, že právny zástupca poskytol svoje služby pre žalobcu, ako aj všetkých ďalších žalobcov (k dnešnému dňu spolu 165 žalobcov), podľa svojich mediálnych vyjadrení bezodplatne (v prílohe vyjadrenie právneho zástupcu publikované v Stropkovskom spektre dňa 16. 12. 2019). Vzhľadom na celkový počet žalobcov odhaduje žalovaná výšku trov právneho zastúpenia ktorú bude musieť vyplatiť právnomu zástupcovi žalobcov (pokiaľ súdy pôjdu v línii rozhodnutia odvolacieho súdu) na cca. 200.000 eur. To isté platí pokiaľ ide o ďalšiu argumentáciu žalovanej v súvislosti s použitím 257 CSP, keď poukázala na skutočnosť, že do súdneho sporu so žalobcom, ako aj s ďalšími žalobcami v iných konaniach bola reálne donútená, nakoľko žalobcami požadovaná a následne žalobami uplatnená suma 5 000 eur na každého zo žalobcov bola a je neprimeraná, neadekvátne, neproporcionálna, je v rozpore so zásadou slušnosti a s dobrými mravmi a jej uplatňovanie považuje za vyslovene šikanózne a takto uplatnená suma nedávala žalovanej ani len teoreticky možnosť sa súdnemu sporu vyhnúť (takúto sumu by dobrovoľne nezaplatil nik).

19. Ako vidno, odvolací súd nevzal do úvahy žiadnu z týchto namietaných skutočností a preto z jeho strany ide o postup odporujúci princípom materiálneho právneho štátu. Sumarizujúc vyššie uvedené oprávňuje dovolací súd vysloviť názor, že odvolací súd svoje rozhodnutie v dovolaní napadnutej časti odôvodnil spôsobom, ktorým založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19.1. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v dovolaní žalovanej (§ 387 ods. 3 CSP), pretože odvolací súd i napriek citácii ustanovenia § 257 CSP, jeho výkladu ako výnimky zo zásady úspechu vyplývajúcej z § 255 CSP sa zákonu zodpovedajúcim spôsobom v súlade s § 387 ods. 3 CSP nevysporiadal s uplatnenými podstatnými námietkami vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania. Keďže odvolací súd nezaujal k otázkam urobeným súčasťou odvolania žalovanej žiadne konkrétne stanovisko, dovolaciemu súdu nezostalo prijať iný záver než ten, že došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (por. II. ÚS 120/2020).

21. Keďže dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti o priznaní nároku na náhradu trov konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Náprava zrušením rozhodnutí odvolacieho súdu je v tomto prípade postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP), nakoľko to bol odvolací súd, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti.

22. Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Osobitnú pozornosť bude v prvom rade venovať relevantným argumentom odvolateľa v podanom dovolaní, s ktorými sa vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania komplexne vysporiada; prihliadne tiež na právne závery ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 652/2018 z 13. februára 2020: „...Aplikácia pravidiel, ktorého sa domáhajú sťažovatelia v situáciách, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.“

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd

zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.